

UMETNOSTNI IN URBANISTIČNI SPOMENIKI

AVTORJI:

A. D. — Anton Demšar
A. V. — Andreja Volavšek
E. P. — Emil Pohl
E. S. — Emil Smole
F. G. — France Golob
F. K. — Franc Kokalj
I. M. — Izidor Mole
I. P. — Ivan Pavlinec

I. S. — Ivan Stopar
M. P. — Miha Pirnat
M. Z. — Marijan Zadnikar
M. Ž. — Milan Železnik
O. Z. — Olga Zupan
P. F. — P. Fister
Š. V. J. — Špela Valentinčič-Jurkovič
T. M. — Tone Mikeln

Ajdovščina. V zvezi z urb. načrtom je ZSV Gorica podrobno valoriziral vse stavbe (arheološki pregled je opravljen, nekaj sond tudi 1966). Poleg arheol. spomenikov, zavarovane ž. c. in graščine z delom srednjeveškega obzidja je v starem mestnem jedru še vrsta spom. ambientov, slikovitih tesnih ulic in večjih in manjših trgov pa tudi posameznih hiš: **Stritarjeva št. 4, Titov trg 3, 4, 5, 2. Prešernova 3, 5, 7, 15, 14, 17, Ulica 24. sept. št. 2, Gregorčičeva št. 2, 7, 8, 10, 12, 14, 20, 50, 1, 9, 11, 13, 17, 19.** Za središče je predpisan strog spom. režim, varujoč glavne značilnosti mestnega razvoja (najmočnejšega v 18. in 17. stol. ob glavnem trgu, glavnih cestah na Z oz. JV ter med trgov in Hubljem). — V pripravah za pozidavo v. stranice **Titovega trga**, ki vključujejo del graščine in obzidja, je zavod sodeloval s projektantom Križajem in Bitencem in ZSV SRS. — Predpisal je ustrezno poslikavo fasade v **Gregorčičevi št. 19** iz 1762. — E. S.

Arja vas pri Žalcu. ZSV Celje je sodeloval s porušenjem kapelice v spomin žrtev 1. svet. vojne (tovornjak jo je tako poškodoval, da je ni kazalo obnavljati) na izpostavljenem mestu, in dokumentiral freske v notranjosti, izdelane po domoljubnih razglednicah iz tega časa. — I. S.

Artviže pri Materiji. ZSV Gorica je dokumentiral p. c. sv. Servula. — E. S.

Babiči pri Marezigah. Močno poškodovana p. c. sv. Ivana in Pavla (VS VII 219 — Rojci) ima raven lesen strop in tristrano zaključen gotski prezbiterij z zvezdastim svodom. V sledovih nestrokovnih sond so vidne dobro ohranjene freske. Treba bo sondirati, da bi ugotovili ohranjenost in kakovost. — T. M.

Bača pri Idriji. ZSV Gorica je dal ž. uradu Most na Soči navodila za obnovo zunanosti p. c. sv. Lenarta. — E. S.

Batuje. ZSV Gorica je strogo zavaroval ž. c. sv. Ane z gotskim prezbiterijem, današnje zakristijo, s freskami iz ok. 1480, pleteninasto ornamentiko in 3 plastikami. Pomembni sta tudi 2 platni iz 17. stol. in stare listine. — E. S.

Bistrica nad Trzičem. V p. c. sv. Jurija so z denarjem SPKD in ž. urada Trzič montirali gotski slikani strop (VS X 218). Letve, ki na prečno tekočih deskah sestavljajo rombasto kaseto, so obnovljene po ohranjenem delu prvotnega profila gotskih letev. 1967 bomo odkrili in restavriral gotске freske in polihromacijo reber za dokončno spomeniško prezentacijo. — O. Z.

Blejska Dobrava. Ob predelavi h. št. 68, »pri Jurču«, se je na str. steni med okni 1. nadstr. pokazala freska MB z detetom in 2 angeloma, ikonografsko tip višarske MB, z letnico 1818, v secco tehniki, nekoč naključvana s kladivom in na nekaterih mestih delno uničena. Zaradi boljše vključitve v obnovljeno okolje je bil doslikan rob v nevtralni barvi. Restavracijska dela sta za nas opravila M. Dovjak in F. Golob. — O. Z.

Bloška polica. S podporo SPKD smo restavriral lesen poslikan strop iz 1693. Delo je zgledno opravil rezbar in kipar Franjo Vrabec, ki je sestavil od yiharja razbit strop (VS X 218) v prvotno obliko. Rekonstruiral je manjkajoče kasete s ploščami, ki jih je posnel po starih, strop je očistil in utrdil ter poškodbe lokalno retuširal. Med restavriranjem se je izkazalo, da so strop že popravljali. Te retuše je restavrator ohranil, saj se dobro vključujejo v ornamentalni sestav. Ker gre za dekorativno umetnino, ki učinkuje predvsem z nasičenostjo barv in z enakomerno razdelitvijo ornamentike, smo obnovili tudi vse viseče vetrnice, ornamentalni motiv, ki slikovito nadomešča kapljicaste rozete. Z obnovo stropa je notranj-